

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság a Budapesten 2019. szeptember 6. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A társtettesként hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette és más bűncselekmény miatt **I.r.** vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Győri Törvényszék Katonai Tanácsa 2019. március 13. napján kihirdetett Kb.II.18/2017/14. számú ítéletét megváltoztatja.

I.r. vádlottal szemben kiszabott büntetést 300 (háromszáz) napi tétel, napi tételenként 1200 (Egyezerkettőszáz) Ft pénzbüntetésre enyhíti.

A 360.000 (Háromszázhatvanezer) Ft pénzbüntetés megfizetésére 10 (tíz) havi részletfizetést engedélyez. Ha a vádlott a pénzbüntetést nem fizeti meg, illetve egy havi részlet megfizetését elmulasztja, a pénzbüntetést, vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni, melynek során egynapi tétel összegének a helyébe egynapi szabadságvesztés lép.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **I.r.** vádlott tekintetében helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

A Győri Törvényszék Katonai Tanácsa a 2019. március 13. napján kihirdetett Kb.II.18/2017/14. számú ítéletével **I.r.** vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 301. § (1) bekezdésébe ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetében, valamint a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétségében, ezért - halmazati büntetésül - 300 napi tétel napi tételenként 1500 Ft, összesen 450.000 Ft pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére 5 havi részletfizetést engedélyezett. A pénzbüntetés meg nem fizetése, illetve az egy havi részlet megfizetésének elmulasztása esetére rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásra. Az I.r. vádlottat kötelezte 112.395 Ft bűnügyi költség megfizetésére. Ellenben **II.r.** vádlottat az ellene 1 rb. társtettesként, hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette, valamint 1 rb. társtettesként elkövetett könnyű testi sértés vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd mindkét vádlott tekintetében tudomásul vette az ítéletet. Az I.r. vádlott fellebbezést jelentett be, míg a II.r. vádlott a kihirdetett ítéletet tudomásul vette. A vádlottak közös védője az I.r. vádlott tekintetében fellebbezést jelentett be, elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodsorban bizonyítottság hiányában történő felmentés érdekében. A II.r. vádlott tekintetében a kihirdetett ítéletet tudomásul vette. Így az elsőfokú bíróság ítélete a II.r. vádlott vonatkozásában 2019. március 19. napján jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.405/2019/2. számú átíratában arra tett indítványt, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Győri Törvényszék Katonai Tanácsának ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen hagyja helyben. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával járt el, ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett és valamennyi bizonyítékot értékelve megalapozott tényállást állapított meg, mely mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben írt hiányosságoktól. Kifejtette, hogy a tényállás megállapítása és a bizonyítékok értékelése az elsőfokú bíróság joga és kötelessége, így az I.r. vádlott bűnösségét vitató és a bizonyítékok felülvizsgálatán alapuló felmentésre irányuló vádlotti és védői fellebbezések eredményre nem vezethetnek. Egyetértett az elsőfokú bíróság vádlott bűnösségére, és a cselekményének jogi minősítésére levont következtetéssel is. Álláspontja szerint a pénzbüntetés napi tételeinek összege tükrözi a vádlott jövedelmi és vagyoni viszonyait, azonban a napi tételek száma eltúlzottan alacsony, így a kiszabott pénzbüntetés nem felel meg a Btk. 79. §-ban írt büntetési céloknak, azonban az I.r. vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezés hiányában annak súlyosítására nincs lehetőség. Utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet indokolása a személyi körülményeknél helytelenül tünteti fel az I.r. vádlott rendfokozatát, ezért azt helyesbíteni kell.

Az I.r. vádlott a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsánál előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását, melyben az elsőfokú ítélet elleni fellebbezését elsődlegesen felmentésre, másodsorban enyhítésre irányuló fellebbezésként pontosította. Beadványában a másodlagos jogorvoslati indítványát indokolta meg. Kifejtette, hogy a 450.000 Ft összegű pénzbüntetésnek havi 90.000 Ft-os részletekben történő megfizetése részéről lényegében nem lehetséges, mert a rendszeres havi költségeinek az illetményéből történő levonása után ekkora összeg már nem áll rendelkezésére. A pénzbüntetés megfizetése ilyen feltételek között a megélhetését veszélyezteti. Beadványához mellékelte a havi illetménye megállapítására vonatkozó parancsot, az albérlési díj fizetésére vonatkozó számlát, továbbá a lakhatáshoz kapcsolódó közüzemi számlákat.

Az I.r. vádlott védője szintén előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását. Ebben az elsőfokú ítélet ellen fellebbezését elsődlegesen felmentésre, másodsorban a kiszabott pénzbüntetés enyhítésére irányuló fellebbezésként tartotta fenn. Elsődleges indítványával kapcsolatban kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság olyan személyek vallomásaira alapozta ítéletének tényállását, akik ittasak voltak a vád tárgyává tett cselekmény időpontjában, és vallomásaik nemcsak önmagukkal, de egymással összevetve is ellentmondásosak. Kifogásolta, hogy a katonai tanács nem fogadta el az I. és II.r. vádlottak vallomásait a tényállás alapjául, pedig a vádlottak mindvégig következetes vallomásokat tettek, és ezek a vallomások egybehangzóak voltak az eljárás egyéb bizonyítékaival, így a az eljárás során kihallgatott nagyobb számú hivatalos személy tanúvallomásaival is. Másodlagos indítványával kapcsolatban utalt arra, hogy védenca a pénzbüntetés megfizetésére részletfizetési kedvezményt kapott, azonban a havi 90.000 Ft megfizetése aránytalan terhet ró rá.

A sértett jogi képviselője a másodfokú bírósághoz eljuttatott beadványa szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés eltúlzottan enyhe, így annak további enyhítése nem indokolt.

Az I.r. vádlott és védője által felmentés érdekében is bejelentett fellebbezés folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdései alapján bírálta felül, tehát a felülbírálat teljes körű. A Be. 590. § (9) bekezdésében foglaltakra figyelemmel azonban a másodfokú felülbírálat azonban nem érintette az ítélet II.r. vádlottra vonatkozó rendelkezését, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú ítélet az ő vonatkozásában már jogerőre emelkedett.

Az I.r. vádlottnak és védőjének a felmentésre irányuló fellebbezése nem alapos.

A másodfokú katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. Az ügy bíróságra érkezése és kitűzése is az új büntetőeljárás törvény hatálybalépése, 2018. július 1-je előtt megtörtént, így a jelenleg hatályos eljárási törvény átmeneti rendelkezései között szereplő 875. § (1) bekezdésének megfelelően a katonai tanácsnak nem kellett előkészítő ülést tartania. A Győri Törvényszék Katonai Tanácsa az ügy sértettjét a vádlottak távollétében hallgatta ki, melyre a büntetőeljárás törvény 526. § (3) bekezdése, valamint a 81. § (1) bekezdés c) pontjában írt rendelkezés biztosított lehetőséget. A sértett tanúkénti kihallgatását követően az eljáró katonai bíró a vallomás lényegét ismertette a vádlottakkal a törvényi kötelezettségének eleget téve. Az elsőfokú katonai tanács eljárása során az egyéb perrendi szabályokat is betartotta, az eljárás résztvevői eljárási szabálysértésre nem is hivatkoztak.

Az elsőfokú katonai tanács a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során igen részletes bizonyítási eljárást folytatott le, az általa megismert bizonyítékokat egyenként és összességükben megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is messzemenően eleget tett. A Győri Törvényszék Katonai Tanácsa a bizonyítási eljárás keretében kihallgatta a vádlottakat, a nagyszámú tanút, közöttük a sértettet, továbbá ismertette a releváns bűnügyi iratokat. Az I.r. vádlott a tárgyaláson csak a személyi körülményeire vonatkozóan tett részletes vallomást, míg a vád tárgyává tett cselekménnyel kapcsolatban csak rövid, tagadó tartalmú nyilatkozatot tett. A nyomozás során részletes vallomást tett, melyben tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tényállást az I.r. vádlott tagadó vallomásával, a II.r. vádlottnak, valamint a rendőr tanúknak az I.r. vádlott védekezését erősítő vallomásaival szemben a sértett vallomása, valamint az azt erősítő tanú vallomása és az okirati bizonyíték, elsősorban az orvosi dokumentáció alapján állapította meg. Helytállóan hivatkozott az I.r. vádlott, valamint a II.r. vádlott, illetve a rendőr állományba tartozó tanúk vallomásai között mutatkozó ellentmondásokra, míg sértett tanú, valamint tanú 1 vallomásaival kapcsolatban helytállóan állapította meg, hogy azok a tényállás megállapítása szempontjából lényeges körülményeket illetően egymást alátámasztják. **tanú1** tanúvallomásával kapcsolatban utalt annak visszafogott, mértéktartó voltára, a sértetti magatartással kapcsolatban is kritikus és az egyes rendőrök szerepét illetően is árnyalt megállapításaira. Nem tévedett a Győri Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor a történeti tényállást a vádlotti vallomások, valamint a rendőr tanúk vallomásaival szemben a sértett vallomása, tanú 1 vallomása, valamint a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján állapította meg.

Helytállóan hivatkozott Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség arra, hogy az I.r. vádlott rendfokozata az ítélet indokolása személyi körülmények részénél elírásra került, mert ott **I.r. vádlottat** címzetes rendőr őrmesterként tüntették fel. Az I.r. vádlott rendfokozata címzetes rendőr törzsőrmester, ahogy azt az elsőfokú ítélet rendelkező része helyesen is tartalmazza, ezért az indokolásban történt elírást a másodfokú bíróság helyesbítette.

A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megállapítható, hogy az I.r. vádlott és védője fellebbezésükben új tényt nem állítottak, új bizonyítékokra nem hivatkoztak, megalapozatlansági okot sem jelöltek meg. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, mentes a Be. 592. §-ában írt megalapozatlansági okoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálatára alapjául elfogadta. Így az I.r. vádlottnak és védőjének a

bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül a vádlott felmentésére irányuló fellebbezései eredményre nem vezethettek.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést az I.r. vádlott bűnösségére, és helyes a cselekmény jogi minősítése is. Nem tévedett a Győri Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor I.r. vádlott bűnösségét a Btk. 301. § (1) bekezdésébe ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetében, valamint a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétségében megállapította. A másodfokú bíróság e körben a következők szerint egészíti ki az elsőfokú ítélet indokolását.

A hivatali bűncselekmények elkövetése - védett jogi tárgyakra figyelemmel - az államapparátusba vetett bizalmat gyengítik. A hivatali apparátusba vetett bizalom jelentős mértékben függ attól, hogy a hivatalos személyek miként gyakorolják közhatalmi jogosítványukat. A durva, megalázó, az emberi önérzetet sértő bánásmód gyengíti a lakosság államapparátusba vetett bizalmát.

A durva, megalázó, az emberi önérzetet sértő bánásmódban megnyilvánuló hivatali bűncselekményekkel szembeni büntetőjogi védelem alkotmányos alapjait az Alaptörvény II. és III. cikke adja. A II. cikk szerint az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, míg a III. cikk (1) bekezdése szerint senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni. Az Alaptörvény alapjogi vezérmotívuma az emberi méltóság sérthetlenségének deklarálása. Az emberi méltósághoz való jog nem egy alapjog a sok közül, hanem az a jog, amely minden más alapjog érinthetetlen lényege. Az alapjogokat lehet ugyan korlátozni, de a korlátozás végső határa az, hogy nem sértheti az emberi méltóságot. Az Alaptörvény rögzíti a jogot a szabadságra és a személyi biztonságra is. Törvényben meghatározott okból és törvényben meghatározott eljárás során lehet korlátozni az állampolgárok szabadságát, és csak ilyen esetben lehet őket személyi szabadságuktól megfosztani, velük szemben kényszerítő eszközt, testi kényszerszert alkalmazni. Az Alaptörvény ezen rendelkezései megismétlik az emberi jogok deklarálásáról szóló nemzetközi egyezményekben foglaltakat.

Az alapvető emberi jogok védelme az állam felelőssége, az állam nevében, hivatalos személyként hivatalos eljárása során intézkedő rendőr is köteles azokat tiszteletben tartani.

Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban Rtv.), valamint a 30/2011. (IX.22.) BM rendeletben (a továbbiakban Szolgálati Szabályzat) rendelkezései is, melyek konkrétan meghatározzák azokat az eseteket, amikor a rendőr kényszerítő eszközt alkalmazhat az eljárása során. E rendelkezések egyúttal határt is szabnak a rendőr cselekvési lehetőségének, a rendőr a jogszabályban engedélyezett kereteket nem lépheti át. Ezek a jogszabályok rögzítik, hogy mikor tekinthető az intézkedés alá vont személy magatartása olyannak, ami kiváltja a kényszerítő eszköz, köztük a testi kényszer alkalmazásának szükségességét. Az irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy az I.r. vádlott által alkalmazott testi kényszer jogszabályi alapja az Rtv 47. §-a és a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdése szerint nem állt fenn. A verbális agresszióknak, a sértett tiszteletlen magatartásának következménye nem lehet kényszerítő eszköz alkalmazása az idézett jogszabályok alapján. A verbális agresszióval, sértő magatartással szemben testi kényszer alkalmazására nincs jogszabályi felhatalmazása a rendőrnek.

A vádlotti magatartás megvalósítja a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntetettét, ha a rendőri intézkedés során a testi kényszer jogellenes volt. Hasonlóan foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság BH.1997.517. számon közzétett eseti döntésében.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás elkövetési magatartása a tetteges bántalmazás, amelynek a hivatali hatáskör túllépésével kell megtörténnie. A bántalmazás mindig tevőleges, aktív magatartást feltételez, a test támadó szándékú megérintését, ami nem feltétlenül jelenti sérülés okozását. A sérülés okozása tehát nem törvényi feltétel, a jogellenesen alkalmazott fizikai ráhatással a bűncselekmény törvényi tényállási elemei megvalósulnak. Ezért a vádlott -aki a Btk. 459. § 11/k.) pontja alapján hivatalos személynek minősült- azzal a magatartásával, hogy a sértettet hátulról földre rántotta, majd ruházatánál fogva szolgálati gépkocsihoz rángatta, amely során nyolc napon belül gyógyuló sérülést okozott a sértettnek, a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntettének és a könnyű testi sértés vétségének törvényi tényállási elemeit maradéktalanul megvalósította. Mindezek alapján a vádlott és védője felmentés érdekében előterjesztett fellebbezése nem vezethetett eredményre.

Az I.r. vádlottnak és védőjének pénzbüntetés enyhítésére irányuló fellebbezése alapos.

A katonai tanács ítélete indokolásában helytállóan sorolta fel az I.r. vádlott tekintetében a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. Nem tévedett, amikor az eddig hibátlan életvezetésű I.r. vádlott esetében lehetőséget látott a szabadságvesztés büntetés kiszabása helyett pénzbüntetés alkalmazására. Tévedett azonban amikor az enyhébb büntetés kiszabására a Btk. 33. § (4) bekezdésében írt rendelkezés alkalmazásával látott lehetőséget. A büntető törvénykönyv a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntettét 1-5 évig terjedő szabadságvesztés büntetéssel rendeli büntetni, így ezen bűncselekményre figyelemmel pénzbüntetés kiszabására csak a Btk. 82. § (2) bekezdés d) pontja és (3) bekezdése alkalmazásával van lehetőség. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokolását ennyiben helyesbítette.

Az I.r. vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabott pénzbüntetés esetében a napi tételek száma a cselekmény tárgyi súlyával arányos, azonban a napi tétel összege eltúlzott mértékben került meghatározásra. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács a részletfizetés engedélyezése körében sem volt kellően figyelemmel **I.r. vádlott** jövedelmi viszonyaira. A részletfizetés engedélyezését követően a vádlott esetében az egy havi részlet összege 90.000 Ft és a bűnügyi iratok, valamint az I.r. vádlott által csatolt iratok alapján is ez számára a rendes havi megélhetését veszélyeztető hátrányt jelent. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az I.r. vádlottal szemben kiszabott büntetést 300 napi tétel, napi tételenként 1200 Ft pénzbüntetésre enyhítette a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdései alkalmazásával. Az összesen 360.000 Ft pénzbüntetés megfizetésére a Btk. 50. § (4) bekezdése alkalmazásával 10 hónapi részletfizetést engedélyezett. A Btk. 51. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a megváltoztatott összegű pénzbüntetés megfelelően szolgálja a Btk. 79. §-ában írt büntetési célokat.

A Győri Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 606. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2019. szeptember 6.

. Török Zsolt hb. ezredes s.k.

a tanács elnöke

Dr.Mészáros László hb.ezredess.k.Dr. Belovai Henriette hb.századoss.k.
előadó bíró bíró

A Győri Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete **I.r.** vádlott tekintetében a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2019. szeptember 6.

. Török Zsolt hb. ezredes s.k.
a tanács elnöke